

Заявление по Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените
на електрическата енергия

**ДО
КОМИСИЯТА ЗА
ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

ЗАЯВЛЕНИЕ

**ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ЦЕНА НА ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА ЕНЕРГИЯ
И ИСКАНЕ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА РАЗХОДИ ПО ЧЛ. 35, АЛ. 2, Т. 4 ОТ
ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА**

От **„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД**
(фирма на заявителя съгласно съдебната регистрация)

с. Ковачево, ПК 6265, община Раднево, област Стара Загора
(седалище и адрес на управление)

с. Ковачево, ПК 6265, община Раднево, област Стара Загора
(пълен и точен адрес за кореспонденция)

Фирмено дело № 1338/2000 година по описа на Старозагорски окръжен съд

БУЛСТАТ 123531939

банкова сметка: (.....) BIC: (.....)

при (.....) телефон: (.....) факс: (.....)

e-mail tec2@tpp2.com

притежаващо лицензия № № Л-091-01/21.02.2001 год.
за производство на електрическа енергия със срок от 20 /двадесет/ години,
(вид на дейността)

представявано от **инж. Живко Димитров Динчев**
(трите имена)

ЕГН (.....), документ за самоличност: No (.....)

изд. на (.....) г. от МВР – (.....)

на длъжност **Изпълнителен директор**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

1.1. На основание чл.41 от Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените електрическата енергия, Предлагам за утвърждаване следната цена за периода 01.07.2018-30.06.2019 г.:

- **Пълна цена за електрическа енергия – 98,75 лв./МВтч**

1.2. Представям Искане за компенсиране на разходи от наложени задължения към обществото, свързани със защита на обекти, представляващи критична инфраструктура, на основание чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ:

- **Обща стойност на заявените разходи за компенсиране по чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ – 378 133 (триста седемдесет и осем милиона сто тридесет и три хиляди) лева, в т.ч.:**
Отчетени некомпенсирани разходи за 2015 г. – 78 279 (седемдесет и осем милиона двеста седемдесет и девет хиляди) хил.лева.
Отчетени некомпенсирани разходи за 2016 г.- 121 939 (сто двадесет и един милиона деветстотин тридесет и девет хиляди) хил. лева.
Отчетени некомпенсирани разходи за 2017 г. – 85 974 (осемдесет и пет милиона и деветстотин седемдесет и четири хиляди) хил.лв.
Разходи, които ще подлежат на компенсиране в резултат на утвърждаване на квота и цени за енергия и разполагаемост за периода 01.07.2018-30.06.2019 г. – 91 941 (деветдесет и един милиона деветстотин четиридесет и една хиляди) хил.лв.

2. Прилагам следните документи:

2.1. Отчетна информация за 2017 г. и прогнозна информация за периода 01.07.2018-30.06.2019 г. по формата на Справки от № 1 до № 5 към Указанията за образуване на цените при производство на електрическа енергия , при прилагане на метод на регулиране „Норма на възвръщаемост на капитала“, приети с решение по Протокол № 13 от 30.01.2012 г. на ДКЕВР.

2.2. Техническа и финансова обосновка към Заявлението за утвърждаване на цени за периода 01.07.2018-30.06.2019 г., включваща:

- 2.2.1. Анализ на техническите показатели в производството
- 2.2.2. Анализ на променливите разходи
- 2.2.3. Анализ на постоянните разходи
- 2.2.4. Регулаторна база на активите и възвръщаемост
- 2.2.5. Финансова обосновка на Искането за компенсиране на разходи по чл. 35, ал.

2, т. 4 от ЗЕ

2.3. Годишен финансов отчет за 2017 г. , в т.ч.:

- 2.3.1. Отчет за финансовото състояние
- 2.3.2. Отчет за печалбата и загубата
- 2.3.3. Отчет за паричните потоци
- 2.3.4. Отчет за собствения капитал
- 2.3.5. Доклад за дейността на дружеството

2.4. Отчет за изпълнението на инвестиционната и ремонтните програми за 2017 г. и

прогнозни стойности на инвестиционната и ремонтната програма за 2018 г.

2.5. Справка за приходите от продажба на електрическа енергия за 2017 г., представена по месеци, количества и цени за регулиран и свободен пазар.

2.6. Справка за верифицирани отчетни данни за 2017 г., относно емисии на парникови газове CO₂ квоти, безплатни квоти, закупени и продадени емисии, средни цени съгласно приложена справка.

2.7. Справка за отчетените количества варовик за сероочистващите инсталации за 2017 г., придружена с разходните норми на варовик, степента на очистване на димните газове, както и прогнозни количества и цени за регулаторния период 2018-2019 г.

2.8. Допълнителна информация, в т.ч.:

2.8.1. Допълнително споразумения с „Мини Марица изток“ ЕАД за доставка на лигнитни въглища, свързани с удължаване на срока на действието на договора.

2.8.2. Договор с „Мини Марица изток“ ЕАД за „Депониране на пепелина, изгребвана от стуроотвала на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД в депо за неопасни отпадъци „Обединени северни насипища“.

2.8.3. Договор за доставка на мазут и приложена фактура.

2.8.4. Договори за доставка на варовик и приложени фактури.

2.8.5. Договор за покупко-продажба на квоти за емисии на парникови газове между „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД и „БЕХ“ ЕАД и приложени фактура.

2.8.6. Информация от ценова листа на „Ситигаз България“ ЕАД за действащи цени.

2.8.7. Информация относно борсовата цена на квоти за емисии парникови газове EUA от 27.03.2018 г.

2.8.8. Справка за средно претеглен лихвен процент по ползвани кредити през 2017 година.

2.8.9. График за ремонти и производствена програма и разполагаемост по месеци през второто полугодие на 2018 година и първото полугодие на 2019 година.

2.9. Копие на документ за внесена такса в размер на 1000 (хиляда) лева, преведени в сметката на КЕВР в БНБ-ЦУ, IBAN BG78BNBG96613000142001, BIC BNBGBGSD.

(подробен опис на прилаганите документи)

Задължавам се да представя всички документи, които КЕВР ми поиска допълнително в съответствие с изискванията на закона.

За представител, който да представлява юридическото лице в отношенията с КЕВР, упълномощавам:

Сотир Петков Сотиров
(трите имена)

ЕГН (.....), документ за самоличност: No (.....)

изд. на (.....) година от МВР (.....)

Дата 29.03.2018 година

Подпис _____ (печат)

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯ
ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

**ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА КЪМ
ЗАЯВЛЕНИЕ ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА ЦЕНИ ЗА
ПЕРИОДА 01.07.2018-30.06.2019 г.,**

**ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА НА ИСКАНЕ ЗА
ПРИЗНАВАНЕ НА РАЗХОДИ НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.
35, АЛ. 2, Т. 4 ОТ ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА**

от “ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД
със седалище и адрес:
село Ковачево, п.код 6265, община Раднево,
област Стара Загора
Фирмено дело № 1338/ 2000 година
по описа на Старозагорски окръжен съд
ЕИК 123531939
IBAN (.....): (.....)
при (.....)
телефон: (.....) факс: (.....)
e-mail tec2@tpp2.com
притежаващо лицензия № Л-091-01/21.02.2001 год.
за производство на електрическа енергия
със срок от 20 /двадесет/ години,
представявано от инж. Живко Димитров Динчев -
Изпълнителен директор

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

В изпълнение на задължението на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД да изготви предложение за участие на централата с определена „квота“ в регулирания ценови микс на обществения доставчик, както и да поиска компенсация на основание чл. 35, ал. 2, т. 4 от Закона за енергетиката, за разходи произтичащи от наложени задължения към обществото за поддържане на съоръжения, представляващи критична инфраструктура, представяме настоящата технико-икономическа обосновка за разглеждане от КЕВР.

I. Цени за разполагаемост и енергия, утвърждавани от КЕВР

С Решение № Ц – 19 от 01.07.2017 г. КЕВР утвърди следните цени на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД:

1. Цена за електрическа енергия – 46,85 лв./MWh, без ДДС, при:
 - необходимими приходи за енергия 340 404 хил.лв.;

- нетна електрическа енергия 2 265 292 MWh.
2. Цена за разполагаемост – 28,23 лв./MW*h без ДДС, при:
- необходимими приходи за разполагаемост 236 210 хил. лв.;
 - разполагаемост на предоставената мощност 8 367 410 MW*h.

Квотата, с която участва „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД във формирането на миксовата цена на обществения доставчик е 900 103 МВтч за периода от 01.07.2017 г. до 30.06.2018 г.

За периода 01.01.2017 - 31.12.2017 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е предоставила (.....) МВтч електрическа енергия и разполагаемост на Обществения доставчик, като продължава да изпълнява задълженията си към обществото за осигуряване нуждите на вътрешното потребление на електрическа енергия. Делът на приходите от продажби на регулиран пазар заема около 6% от общите приходи от продажби.

Преобладаваща част от електрическата енергия се реализира на свободен пазар, въз основа на проведени търгове и сключени двустранни договори с търговци на електрическа енергия, участието на централата на организирания борсов пазар от „БНЕБ“ ЕАД и участие на централата на балансиращия пазар, организиран от „ЕСО“ ЕАД.

Сключените сделки по свободно договорени цени са в пълно съответствие с действащата законова и под законова нормативна база, като основен фактор върху формирането на приходите от производството и продажбата на електрическа енергия на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД са ценовите нива на енергията, търгувана в съседните страни на Р България.

II. Технически показатели в производството

Цените за разполагаемост и енергия, посочени в заявлението за цени, за новия ценови период от 01.07.2018 г. до 30.06.2019 г. са определени, следвайки методиката на КЕВР за ценообразуване съгласно Наредба № 1 от 14.03.2017 г. Издадена от Комисията за енергийно и водно регулиране, обн., ДВ, бр. 25 от 24.03.2017 г., в сила от 24.03.2017 г., както и Указания за нейното прилагане.

Съгласно Указанията чл. 10 и чл. 30.1. лицензиантите предоставят информация за договорените и общо прогнозните количества разполагаемост на предоставената мощност, като сумата от предоставената почасова мощност включва всички часове в разполагаемост, вкл. и студен резерв.

За новият ценови период нетната разполагаемост е в размер на (.....) МВтч, която „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД ще може да използва за продажби както на свободния, така и на регулирания пазар. Централата ще продължи да участва активно и на балансиращия пазар. За нуждите на регулирания пазар сме предвидили (.....) МВтч, а (.....) МВтч ще се реализират на свободен пазар. Планираната разполагаемост за предоставяне на студен резерв е (.....) МВтч, а предвиденият резерв за допълнителни услуги – първично и вторично регулиране е (.....) МВтч.

III. Ценова рамка на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за новия регулаторен период 01.07.2018 – 30.06.2019 г.

Правен и икономически анализ

Дружеството осъществява дейността си в съответствие с нормативната уредба на енергетиката в България. Цените на електрическата енергия, предназначена за обществена доставка се регулират от Комисията по енергийно и водно регулиране (КЕВР), в съответствие с изискванията на Закона за енергетиката и Наредба за регулиране на цените на електрическата енергия. Дружеството участва на свободния пазар, като сключва сделки с търговци на електрическа енергия и привилегировани потребители по свободно договорени цени при условията предвидени в Закона за енергетиката и Правилата за търговия с електрическа енергия.

През 2017 г. основна част от приходите се формират от производството и продажбата на електрическа енергия по свободно договорени цени – над 92%, като съществено увеличение се наблюдава в дела на приходите от борсовия пазар, където централата участва активно на двете пазарни платформи – „ден напред“ и „централизиран пазар на двустранни договори“.

В края на 2017 г., с приемането на нова ал. 3 в чл. 100 на Закона за енергетиката се предвижда всички производители с инсталирана мощност над 5 MW, да продават задължително енергията си на Българската електроенергийна борса, като възможността за сключване на индивидуални сделки, чрез собствена търговска платформа се прекратява. Сключените индивидуални търговски договори до 01.01.2018 г. за доставка на електрическа енергия, остават в сила до изтичане на техните срокове, след което „ТЕЦ Марица изток 2“ЕАД ще има възможност да продава електрическата си енергия единствено чрез една от търговските платформи на БНЕБ.

Със Закона за енергетиката се въвеждат изискванията на Третия либерализационен пакет на Европейската комисия. Целта е да се направи енергийният пазар напълно ефективен и да се създаде единен европейски пазар за газ и електроенергия. Това ще увеличи стандарта на услугите и сигурността на доставките. Пакетът се състои от две директиви, първата е относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ ([\(2009/73/EO\)](#)), а втората директива е относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия [\(2009/72/EO\)](#) и три регламента, единият определя условията за достъп до газопреносни мрежи ([\(EO\) № 715/2009](#)), вторият условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия ([\(EO\) № 714/2009](#)) и третият за създаване на агенция за сътрудничество между енергийните регулатори ([\(EO\) № 713/2009](#)).

Направените изменения в регламентите са свързани с очертаване на основните насоки за страните членки на ЕС да изпълнят основните си цели в рамките на общата енергийна политика за постигане на конкурентоспособност, устойчиво развитие и сигурност на енергийните доставки. Отчетена е необходимостта от модернизиране и разширяване на европейската енергийната инфраструктура и от трансграничното свързване на енергийните мрежи, с цел постигане на действаща солидарност между държавите членки, да се предвидят алтернативни маршрути за доставка или транзит и алтернативни източници на енергия, както и да се разработят възобновяеми енергийни източници, в конкуренция с традиционните източници. Общо европейската нормативна рамка също така определя, че след 2015 г., нито една държава членка не трябва да бъде изолирана от

европейските електроенергийни и газови мрежи или да бъде застрашена по отношение на енергийната си сигурност поради липса на енергийни връзки.

Ангажиментът на страната ни по отношение на цитираните по-горе насоки са свързани с разработване на програма, с оглед справяне с предизвикателствата в тази област, като следва да се отдели надлежно внимание върху определянето на потенциални бъдещи несъответствия между търсенето и предлагането на енергия.

Приетите с **„Референтен документ за най-добрите налични технологии за големи горивни инсталации“** въвеждат нови изисквания, на които следва да отговарят централите, ползващи като основно гориво въглища.

Като ключова производствена мощност „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, която произвежда около 16% от електрическата енергия в страната, се очаква да бъде пряко засегната от новите изисквания на енергийният съюз, свързани с увеличаване на дела на чистата енергия, повишаване на конкурентоспособността на възобновяемата енергия и не на последно място предстоящото обединение на енергийните пазари.

Основният документ, който има пряко отношение към дейността на големите горивни инсталации с входяща топлинна мощност надвишаваща 50 MWth, в т.ч. и „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е разгледаният през месец април 2017 г. „Референтен документ за най-добрите налични технологии за големи горивни инсталации“. Той обхваща стойностите за емисиите на живак, азотни оксиди и серен диоксид, както и обосновани предложения за промяната им.

Заложените цели и изисквания за свеждане до минимум на вредните емисии, отделяни в атмосферата от централи, използващи лигнит като основно гориво поставят сериозно предизвикателство пред развитието на традиционното производство на електрическа енергия в Европа, в т.ч. и в България.

Енергийните котли в централата са проектирани да работят по технология за изгаряне на ниско калорични лигнитни въглища, добивани в „Мини Марица изток“ ЕАД. Същите са с изключително високи баластни показатели, в това число и сяра, която в различните партиди въглища, през годините варира от 2 до 6%. В резултат на тази специфика на използваното гориво (ниско калорично, с високо съдържание на сяра, влага и пепел) се отделят относително високи количества димни газове, с високо съдържание на серен диоксид. Единствената възможност за редуциране емисиите на SO₂ са изградените сероочистващи инсталации.

Съществуващата екологична законова рамка при експлоатацията на Големи горивни инсталации (ГГИ) е лимитирана от следните Европейски документи:

- Директива 2010/75/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета – 24.11.2010 г.;
- Референтен документ за най-добри налични техники за ГГИ (LCP BREF), който беше официално публикуван на 17.08.2017 г.

По-долу са посочени съществуващите към момента изисквания и ново гласуваните от Европейската комисия:

За серен диоксид (SO₂)			
	Заложени в LCP BREF	Съществуващи изисквания	„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
Максимални	320 mg/Nm ³	Не се нормира	400-700 mg/Nm³
Средно месечни		96 %	96 %

За азотни оксиди (NO_x)			
	Заложени в LCP BREF	Съществуващи изисквания	„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД
Средно годишно	< 175 mg/Nm ³	< 200 mg/Nm ³	170 - 200 mg/Nm³

За живак (Hg)			
	Заложени в LCP BREF	Съществуващи изисквания	ТЕЦ „Марица изток 2“ ЕАД
Средно годишно	< 1 - 7	Не се нормира	Не се нормира

Приетият на 17.08.2017 г. референтен документ заключение за най-добри налични техники на големи горивни инсталации (ГГИ) съдържа заложените нови по-строги норми за нива на емисии в атмосферния въздух по отношение емисиите на серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO_x), прах, живак Hg и въглеродни оксиди. Във връзка със заложените изисквания за серен диоксид (SO₂) – 320 mg/Nm³ или 97 % степен на сероочистване при разрешена дерогация инвестиционните разходи ще бъдат различни за постигане на съответния размер на емисиите. Възложена е оценка за инвестиционните разходи за постигане на нивата по двата възможни варианта.

Въпреки факта, че към настоящият момент страната ни е положила усилия за либерализиране на пазара на електрическа енергия и природен газ, крайната цел заложена в Директива 2009/72/ЕО за постигане на интегриран вътрешен пазар, все още не е постигната напълно, тъй като пазарът все още е фрагментиран, поради недостатъчните междусистемни връзки между националните енергийни мрежи. При все това, наличието на интегрирани в рамките на целия Съюз мрежи и изграждането на интелигентни електроенергийни мрежи са от жизненоважно значение за осигуряването на конкурентен и правилно функциониращ интегриран пазар, за постигането на оптимално използване на енергийната инфраструктура, за повишаването на енергийната ефективност, за интегрирането на децентрализираните възобновяеми източници на енергия и за насърчаването на растежа, заетостта и устойчивото развитие.

Развитието на либерализирания електроенергийния пазар у нас се извършва плавно и поэтапно, в съответствие с поетите ангажменти на страната ни като държава-членка на ЕС. Все още паралелно продължават да функционират два пазарни сегмента – по регулирани и свободно договорени цени за енергия. През последните няколко години се налице необходимите законодателни и административни действия за преминаване към постепенна дерегулация на цените за енергия, като същевременно пазарният модел

търпи непрекъсната актуализация. Преминването към напълно либерализиран пазар на енергия обаче, е свързано с основно преразглеждане на взаимоотношенията между пазарните участници и установяване на стабилен и ефективен нов пазарен модел, който да осигури конкурентоспособността на българските производители на електрическа енергия, както и да гарантира сигурността на доставките на електрическа енергия.

Частичните промени в Закона за енергетиката и подзаконовите актове към него, през последните няколко години, създават несигурна среда по отношение планирането на приходите на централата. Решенията на КЕВР за настоящия регулаторен период отново са неблагоприятни за „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, тъй като утвърдената ценова регулаторна рамка не покрива необходимите годишни приходи.

Динамичното развитие на свободния пазар у нас налага законова регламентация на пазарните взаимоотношения, съответстващи на нов пазарен модел, базиран на равнопоставеност, прозрачност и конкурентоспособност на пазарните участници, в т.ч. и производителите на електрическа енергия. От друга страна, поетите ангажименти на страната ни във връзка с изискванията на четвъртия енергиен пакет, за осигуряване на „Чиста енергия на всички европейци“ ще наложи изработването на изцяло нов енергиен закон. Това, което считаме, че е от особена важност в разработването на новата нормативна база, е свързано с осигуряване на равен и недискриминационен достъп на производителите на електрическа енергия до европейския енергиен пазар, както и ясно и безусловно регламентиране на условията, които ще работят централите, имащи ключово значение за електроенергийната система в преходния период на изпълнение на европейските цели в четвъртия енергиен пакет. Необходими са спешни действия, с оглед гарантиране на финансовата сигурност и стабилност на подобни енергийни обекти, в т.ч. и на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

През отчетната 2017 г. общите реализирани приходи на борсовия пазар възлизат на (.....)% от приходите от продажби, а продажбите по двустранни договори, сключени извън борсовата платформа заемат (.....)% от общите приходи от продажби. Делът на регулирания пазар през отчетния период възлиза на (.....)% от общите приходи, а приходите от студен резерв и допълнителни услуги е в размер на (.....)% от общите приходи. Не на последно място по значение са и приходите реализирани от балансиращ пазар, в т.ч. активиран студен резерв – (.....)% от общите приходи от продажби.

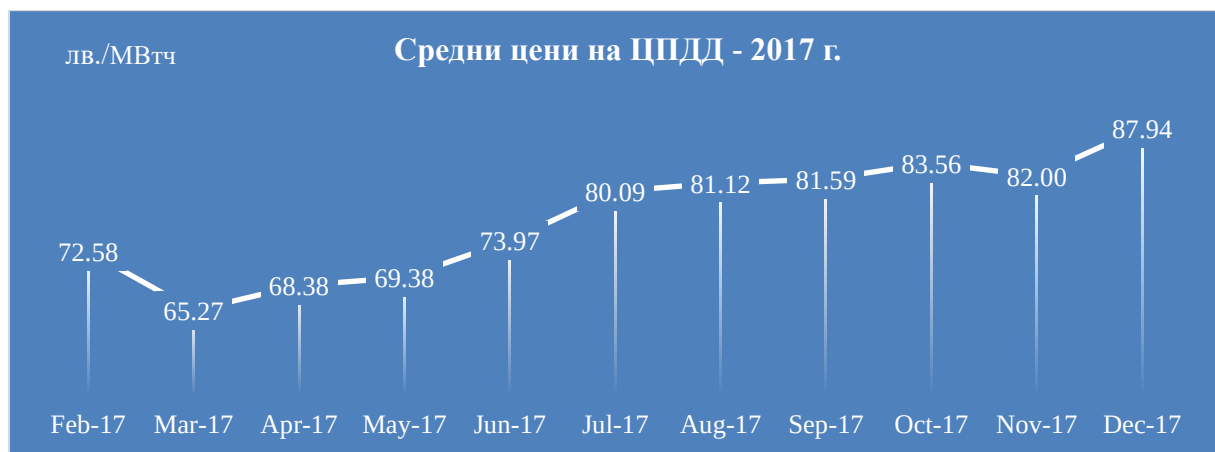
Следва да бъде отбелязан и друг важен момент, който влияе върху финансовото състояние, съответно развитието на дружеството в бъдещ период, а именно приетите промени в Закона за енергетиката от дата 24.07.2015 година, съгласно които производителите на електрическа енергия следва да заплащат 5 % (пет процента) от ежемесечните си приходи от продажба на електрическа енергия в новосъздадения Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, независимо дали продажбите са на регулиран или на свободен пазар. Целта е средствата набрани във фонда да бъдат използвани за покриване на диспропорциите при „НЕК“ ЕАД в качеството му на обществен доставчик. В същото време „НЕК“ ЕАД се явява и пряк конкурент на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД на свободния пазар, като съгласно Закона за енергетиката /ЗЕ/ „НЕК“ ЕАД може да участва и с количества електрическа енергия.

Наличието на такси в размерите, определени от КЕВР намалява приходите на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД. Въвеждането на нови такси и разходи, както и увеличаването на разходите свързани с екологични норми (квоти за емисии на парникови газове) поставят

Дружеството в ситуация, при която не е в състояние да покрива разходите си, да обслужва задълженията си към принципала. Това от своя страна създава и риск от невъзможност да бъде обслужван навреме държавно гарантиран заем, отпуснат от Японската банка за международно сътрудничество /ЯБМС/, който е със срок за погасяване до септември 2018 година. **Съществуващата пазарна ситуация, продиктувана от действащия пазарен модел в сектор Енергетика, в средносрочен план ще доведе централата до невъзможност да извършва плановите си ремонти, което създава рискове от повишаване на аварийността на съоръженията и до натрупване на допълнителни загуби.**

Представения технико-икономически анализ на работата на ТЕЦ“Марица изток 2“ЕАД в заявлението за цени за новия регулаторен период е извършен на база отчетените основни технически и икономически показатели за 2017 г. Детайлна информация за отчетените условно-постоянни и променливи разходи се съдържа в приложените към заявлението справки с № от 1-5, утвърдени от комисията.

Продадената нетна електрическа енергия от централата през 2017 г. възлиза на 7 732 148 МВтч, а разполагаемостта на централата 9 387 229 МВтч, като участието ни на организирания борсов пазар на електрическа енергия от „БНЕБ“ЕАД – в двете пазарни платформи – „Ден напред“ и „Централизиран пазар на двустранни договори“ бележи ръст спрямо предходната година. Българския борсов пазар през отчетната година има своите специфични особености. Като сравнително малък енергиен пазар, ценовите нива у нас са в пряка връзка с ценовите нива на енергията в региона. Поведението на пазарните участници до голяма степен са повлияни от изменението на ценовите нива на Румънската и Унгарската енергийна борса. Другите фактори, които оказват пряко влияние върху цените на енергията са свързани с климатичните особености – сезонност и честота на валежите, сух или влажен пролетно-летен и есенно зимен период, както и сравнително топлата зима спрямо обичайната за нашия географски пояс. На следващата графика е показан трендът на изменение на цените на електрическата енергия през 2017 г. за всички сделки, сключени на ЦПДД, организиран от БНЕБ.

През второто полугодие на 2017 г., цените на двустранните договори, сключени на борсовия пазар са значително по-благоприятни за „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД спрямо първото полугодие на 2017 г. и оказват положително влияние върху общите годишни приходи на централата. Положителната разлика обаче не е достатъчна да компенсира ниските ценови нива за първите шест месеца на годината. **В резултат, отчетената обща средна продажна цена на дружеството за 2017 г. възлиза на (.....) лв./МВтч.,**

производствената себестойност на енергията за същия период е (.....) лв./МВтч. В тази себестойност са включени пълните постоянни и променливи разходи на централата, в т.ч. и платените разходи за емисии през 2017 г.

Като основен пазарен участник, който съблюдава правилата заложи в директивите на Европейския съюз, централата следва принципите на лоялна конкуренция, прозрачност и недискриминация при организиране на процеса при продажба на електрическа енергия. В тази връзка, от 2009 година в „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е създадено специализирано звено „Енергиен пазар“, което отговаря за дейности свързани с продажбата на електрическа енергия на свободен пазар. Дейността на Звено „Енергиен пазар“ е насочена към поддържане на стабилно пазарно присъствие на дружеството и осигуряване на максимален финансов резултат при минимален риск.

Продажбата на електрическа енергия на свободния пазар и организирането на тръжни процедури се провеждат съгласно действащ Регламент № Р-Д-05 „За условията и реда за провеждане на търгове и сключване на договори за продажба и закупуване на електрическа енергия по свободно договорени цени“, с който е съобразена дейността на Звено „Енергиен пазар“. Регламентът урежда подготовката, организацията и провеждането на тръжната процедура, както и изискванията към участниците в търговете за продажба на електрическа енергия. Същият осигурява ясни критерии, прозрачност и недопускане на дискриминация на участниците при провеждане на търгове и гарантира максимална ефективност, публичност и контрол.

В обобщение, приходите и продажбите на централата зависят и ще зависят все в по-голяма степен от продажбите на свободния (борсовия) пазар, където влияят много фактори като конкуренция, сезонност, климатични фактори, спекулативно поведение на други пазарни участници и други фактори, които до голяма степен са непредвидими и централата не може да влияе върху тях, а финансовата стабилност на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е от ключово значение за гарантиране сигурността на енергийните доставки в България. Ето защо, когато говорим за енергийна сигурност и гарантиране на снабдяването с електрическа енергия, не можем да се позоваваме единствено на статистически данни за възникнали тежки аварии и предприети действия за тяхното отстраняване, съгласно текстовете предвидени в Правилата за управление на електроенергийната система (ПУЕЕС). Грижата за енергийната сигурност, като стратегическа инфраструктура е непрекъснат процес и оценката за нейния успех е наличието на непрекъснати енергийни доставки за всички потребители на територията на Р България.

Ценово регулиране в сектор „Енергетика“ и ролята на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за гарантиране сигурността на снабдяване с електрическа енергия.

Към настоящия момент в сектор „Електроенергетика“ продължават да съществуват два пазарни сегмента:

1. На регулираните цени за енергия, по които се доставя електрическа енергия на потребителите на ниско напрежение, в т.ч. и на бита, и
2. Свободен пазар на електрическа енергия, на който производителите на електрическа енергия реализират продукцията си по свободно договорени цени.

3. От 2018 г. всички производители с инсталирана мощност над 5 MW са задължени да предлагат електрическата си енергия на организирания борсов пазар.

Със старта на либерализацията на пазара на електрическа енергия, се прилага един основен модел на ценообразуване, който в различните етапи се актуализира в зависимост от обхвата на самата регулация, по отношение на отделни ценови компоненти, които участват при формиране на крайната цена. Този ценови модел е конфигуриран около функцията на „НЕК“ ЕАД, като Обществен доставчик и неговото задължение да изкупува електрическа енергия за осигуряване потреблението в страната.

Основните принципи за регулиране и образуване на цените на електрическата енергия са залегнали в Закона за енергетиката, като след неговото приемане през 2003 г. те са обект на непрекъсната актуализация. Правилата за образуване цените на електрическата енергия са Установени от регулаторния орган в Наредбата за образуване на цените на електрическа енергия, която също е обект на актуализация, в зависимост от развитието на свободния енергиен пазар. Съгласно нормативната уредба, регулаторът може да утвърждава еднокомпонентни (пълни) или двукомпонентни цени на електрическата енергия, включващи цена за разполагаема мощност и цена за енергия, както и да утвърждава други ценови компоненти, в зависимост от структурата на разходите.

Ежегодният регулаторен преглед, извършван върху дейността на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД завършва с утвърждаване на две отделни ценови компоненти:

1. Цена за разполагаема мощност, която би следвало да осигури покриването на постоянните разходи на централата и минимална възвръщаемост, която да осигури финансовата стабилност на дружеството и да гарантира обслужването на дългосрочните финансови задължения, и
2. Цена за енергия, която включва променливите разходи на централата за производство на електрическа енергия за нуждите на регулирания пазар.

Прилаганият метод за регулиране по отношение на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е „норма на възвръщаемост“ и **изглежда приемлив и приложим единствено при напълно регулиран пазар**, когато централата реализира цялото си производство по фиксирани от регулатора цени. По този начин, регулаторът изпълнява функцията си да осигури справедливост и да балансира приходите на енергийните предприятия по начин, който не нарушава интересите на потребителите.

В хипотезата на напълно регулиран пазар, „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е финансово осигурена и може да изпълнява функциите си по чл. 35, ал. 2 от Закона за енергетиката, за обект класифициран като критична инфраструктура в енергетиката и имащ значение за националната сигурност на страната, който е задължен да поддържа стабилността на електроенергийната система. **Централата има функция още на регулираща мощност, която се използва ежедневно, т.е. не може да бъде третирана като резервна мощност, която можем да използваме няколко пъти в годината.**

Поддържането на стабилна електроенергийна система и осигуряване на непрекъснато снабдяване с електрическа енергия, както за битови така и за промишлени нужди не може да бъде извършено без използване на мощностите на централата.

Либерализацията на пазара на електрическа енергия е свързана с възможността, произвежданата електрическа енергия у нас да се търгува на пазарен принцип. Но задълженията към обществото, които има „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД не могат да бъдат изпълнявани и финансирани на пазарен принцип. **Тези задължения са вменени със Закон** и централата е длъжна да ги изпълнява.

Законът за енергетиката дава необходимите правомощия на регулатора да направи оценка на разходите, които предизвикват тези задължения. Регулаторната комисия притежава инструментите, с които да определя и утвърждава цени и ценови компоненти, по начин който да бъде прозрачен и в справедлив за всички пазарни участници.

В описаната по-горе хипотеза на изцяло регулиран пазар, регулаторната комисия извършва ценово регулиране на разходите, които са предназначени за управлението на централата, в т.ч. и разходите, свързани с управлението на активите, класифицирани като критична инфраструктура. **Тези разходи са включени в цената за разполагаема мощност и имат относително постоянен характер.**

През 2017 г. „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е подготвила заявление за компенсиране на разходи, необходими за гарантиране на техническата изправност на съоръженията на централата, които като ключова стратегическа енергийна мощност имат пряко значение за гарантиране на сигурността на доставките на енергия за всички потребители. **В мотивите на ценовото решение № Ц – 19 от 01.07.2017 г. КЕВР отказва да признае наличието на подобни разходи. Енергийният регулатор посочва, че:**

„Установяването на критичните инфраструктури се осъществява по правилата на Наредбата за реда, начина и компетентните органи за установяване на критичните инфраструктури и обектите им и оценка на риска за тях (НРНКОУРИООР, обн. ДВ, бр. 81 от 2012 г.). Наредбата е приложима за сектор „Енергетика“ – чл. 2, ал. 1 от НРНКОУРИООР. Според § 2 от Преходните и заключителни разпоредби на НРНКОУРИООР стратегическите обекти и дейности от значение за националната сигурност, определени в списъка-приложение към Постановление № 181 на Министерския съвет от 2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност (ПМС № 181, обн., ДВ, бр. 59 от 2009 г.), се приемат за установени критични инфраструктури. По силата на чл. 1, ал. 1 от ПМС № 181 във връзка с т. V.2.3. от списъка – приложение към ПМС № 181 „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е стратегически обект от значение за националната сигурност, както и установена критична инфраструктура в сектор „Енергетика“. В тази връзка има задължения, произтичащи от План за възстановяване, който се отнася за случаите на пълно разпадане на електроенергийната система (ЕЕС) след тежки аварии. Съгласно чл. 131, ал. 1 от Правилата за управление на електроенергийната система (ПУЕЕС) Планът за възстановяване се изготвя от оператора на електропреносната мрежа.

За да се приемат за обосновани и подлежащи на компенсиране по реда на чл. 35 от ЗЕ разходи, които „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е претърпяло при изпълнение на задълженията си по Плана за възстановяване, дружеството следва да докаже, че е изпълнявало разпореджения на компетентно лице за участие във възстановяването на ЕЕС след тежки аварии и осигуряването на аварийна помощ от съседни ЕЕС, разширяване на района около централата, запазила собствените си нужди и работеща в островен режим, разширяване на коридорите около централата за осигуряване на

постепенно натоварване чрез повишаване на мощността, съответно свързване на районите и възстановяване на преносната мрежа. В тази връзка е необходимо да се извърши оценка дали централата е претърпяла допълнителни разходи, които да се компенсират. Следва да се има предвид, че разходите, възникнали за „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД от изпълнение на задължения по Плана за възстановяване и пълноценно участие в регулирането на честотата на напрежението в системата, се покриват чрез заплащане по регулирани цени или по цени на балансиращия пазар на дейностите, в които дружеството участва при възстановяване и регулиране на ЕЕС.

Цената за задължения към обществото, в случаите на компенсиране на разходи по чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ, не следва да покрива дефицити на дружествата от продажби на свободния пазар, тъй като по този начин не се постигат целите на либерализирания пазар, а именно чрез конкуренция да се оптимизират разходите, което да доведе до по-ниски цени и по-добро качество за крайните клиенти. Поради тези причини е неоснователен аргументът на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за включване на допълнителни разходи за критична инфраструктура в цената за задължения към обществото, а именно: по-висока себестойност на произведената от дружеството електрическа енергия в сравнение с постигната средна продажна цена на свободния пазар. В тази връзка дружеството следва да работи в посока оптимизация на разходите си, конкурентоспособност и гъвкавост, за да отговори на предизвикателствата на напълно либерализиран, отворен и интегриран пазар.“

Предвид изложеното по-горе, отново бихме искали да обърнем внимание, че когато говорим за енергийна сигурност и гарантиране на снабдяването с електрическа енергия, не можем да се позоваваме единствено на статистически данни за възникнали тежки аварии и предприети действия за тяхното отстраняване, съгласно текстовете предвидени в Правилата за управление на електроенергийната система (ПУЕЕС). Грижата за енергийната сигурност, като стратегическа инфраструктура е непрекъснат процес и оценката за нейния успех е наличието на непрекъснати енергийни доставки за всички потребители на територията на Р България. Ето защо, е необходимо чрез адекватни действия, законодателят и енергийният регулатор да осигурят плавен преход за адаптиране на националната ни енергийна система, в изпълнение на изискванията на четвъртия енергиен пакет, като се използват наличните ресурси за гарантиране сигурността на енергийните доставки.

Остойностяването на разходите, породени от наложени задължения към обществото и отделянето им в отделна ценова компонента, или включването им в цената за задължения към обществото, имат за цел да осигурят единствено безопасната техническа експлоатация на съществуващите съоръжения на централа с оглед гарантиране на енергийните доставки. Те не носят възвръщаемост за централата, както и не поставят дружеството в по-благоприятно положение спрямо всички други производители на електрическа енергия. В този смисъл, регулирането на постоянните разходи на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, чрез отделен ценови компонент или чрез цената за задължения към обществото ще бъде напълно в съответствие с духа на националното и европейското законодателство.

Анализът на отчетените технико-икономически показатели за 2017 г. и утвърдената ценова регулаторна рамка на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД могат да послужат за остойностяване на необходимите средства за поддържане в техническа изправност на основните производствени съоръжения в съответствие с чл. 35, ал. 2 от ЗЕ, както и да

послужат за коригиране на неефективната нормативна и регулаторна среда, която нарушава и застрашава нейната финансова и физическа сигурност.

Преки последствия върху финансовата сигурност на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД имат и разпоредбите в Закона за енергетиката, които задължават системният оператор да провежда тръжна процедура за осигуряване на задължителен студен резерв за електроенергийната система, съобразявайки се с утвърдената ценова рамка за този вид системни услуги чрез цената за достъп. Наложената пределна стойност на разходите за студен резерв в размер на **10 лв./МВтч** като мярка е неефективна, тъй като нечита вида и структурата на производствените мощности в страната. Избраният регулаторен подход създава условия за неравнопоставеност между отделните производители, тъй като на практика не съществува възможност за класиране на офертни предложения над поставената от КЕВР пределна ценова граница. В тази връзка, бихме искали да обърнем внимание, че **пълната разполагаема мощност на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД, в т.ч. и блоковете, които се предоставят на системния оператор за гарантиране на студения резерв са класифицирани като критична инфраструктура, със значение за енергийната сигурност на система и се нуждаят от техническа поддръжка**, която най-лесно може да бъде остойностена чрез цената за разполагаемост. Тя включва условно-постоянни разходи – разходи за възнаграждения за персонала, които поддържат съоръженията, разходи за текущи и основни ремонти, застраховки, амортизации и др. Тези разходи би следвало да се възстановяват чрез регулираните цени, тъй като правилната експлоатация на съоръженията е в пряка връзка с гарантиране на доставките на електрическа енергия в страната и имат стратегическо значение за сигурността на България.

Предприемането на регулаторни действия за гарантиране сигурността на доставките за потребителите на електрическа енергия в страната са в пълно съответствие с Основните насоки за страните членки на ЕС, които следва да изпълнят целите си в рамките на общата енергийна политика за постигане на конкурентоспособност, устойчиво развитие и сигурност на енергийните доставки. Ето защо считаме, че КЕВР трябва да преразгледа начинът, по който формира цената за разполагаемост на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, като елемент от пълната регулирана цена на дружеството, както и да бъде приета методология за компенсиране на разходи, породени от наложени задължения към обществото във връзка с осигуряването на студен резерв и допълнителни системни услуги (първично и вторично регулиране).

В таблицата по-долу е представена детайлна информация за структурата на разходите, реализирани през 2017 г., които съгласно действащата нормативна уредба участват при формиране на цената за разполагаемост на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, респективно като ценови елемент участват при формирането на пълната цена на дружеството и остават некомпенсирани, съгласно изискванията на чл. 35, ал. 2, т. 4 от Закона за енергетиката. Пълната стойност на отчетените разходи от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, породени от наложени задължения към обществото през **2017 г. е 85 974 хил.лв.**

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	МЯРКА	Отчетени постоянни разходи за 2017 г.	Разходи, заявени за компенсиране по чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ за 2017 г.
1	2	3	4	5
I	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	хил. лв.		85 974
1	Разходи за заплати (възнаграждения)	хил. лв.		
2	Начисления, свързани с т.1, по действащото законодателство	хил. лв.		
2.1	осигурителни вноски	хил. лв.		
2.2	социални разходи	хил. лв.		
3	Разходи за амортизации	хил. лв.		
4	Разходи за ремонт	хил. лв.		
5	Разходи, пряко свързани с дейността по лицензията	хил. лв.		

Променливи разходи – основно гориво, горива за разпалване и поддържане, варовик за СОИ и квоти за емисии парникови газове, включени в цената за енергия

Производствената програма на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за новия ценови период предвижда производството на (.....) МВтч нетна електрическа енергия. Общата стойност на променливите разходи възлиза на (.....) **хил.лв.**, като тук се включват горива за производство: местни въглища от „Мини Марица изток“ ЕАД, мазут и природен газ, разходи за закупени CO₂ квоти, консумативи: варовик, химически реагенти и смазочни материали, други променливи разходи: услуга водоподаване, енергия за собствени нужди, депониране на пепелина и. Допълнителната информация за отделните групи променливи разходи, е както следва:

- Основното гориво, използвано в “ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД, са въглища от „Мини Марица изток“ ЕАД. Общата стойност на планираните разходи за въглища възлиза на (.....) хил.лв. при запазване на действащата цена от (.....) лв./ТУГ. Разходите за въглища през новия ценови период спрямо 2017 година са с (.....) тона УГ повече поради очакваното по-голямо производство на електроенергия (.....МВтч нетна електрическа енергия). Очакваме СРУГ за бруто произведена електроенергия да е по-нисък с (.....) гр/кВтч. За нето произведена електроенергия СРУГ се намалява с (.....)гр/кВтч спрямо 2017 година.

- Предвидените разходи за гориво за разпалване са на обща стойност (.....) хил.лв. и включват разходи за мазут – (.....) хил.лв. и разходи за природен газ (метан) (.....) хил.лв. Увеличението на тези разходи през новия регулаторен период се дължи на по-високите цени на мазута, които са залегнали в прогнозите спрямо заложените през предходния регулаторен период. Прогнозите са базирани на установено плавно нарастване в цените на горивата през 2017 г., като съгласно отчетните данни цената на тон мазут възлиза на (.....) лв./т. За новия регулаторен период заложената

прогнозна цена на мазута на база приложена фактура за доставка е в размер на (.....) лв./т. Общото количество мазут през новия регулаторен период се увеличава с (.....) т. спрямо отчетеният разход през 2017 г. Предвидено е използване на газ при разпалване на блок 3 (след октомври 2018 година) и на блокове 7 и 8 (от декември 2018 година). Очакваният разход на природен газ за целия период е около (.....) х.нм3 или в парично изражение – (.....) **хил.лв.** Планираните разходи за природен газ са изчислени на база утвърдената цена от регионалния доставчик „Ситигаз“ за промишлени потребители, действаща от 01.01.2018г. и възлизаща на 536,44 лв./х.нм3 с включена цена за пренос и прогнозна цена за достъп през газопреносната мрежа общо в размер на 52,86 лв./1000 х.нм3 съгласно приложена справка за цени регион Тракия.

- При разходите за консумативи с най-голяма тежест са разходите за варовик формирани от количеството варовик (.....) тона използвано за сероочистване на димните газове, като подписаните договори за доставка са с действаща цена за тон варовик в размер на (.....) лева/тон. Планираните разходи за варовик възлизат на (.....) **хил.лв.**
- Разходите за водоползване се формират съгласно чл.10 (1) от Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и Декларация по чл.194б от Закона за водите за изчисляване на дължимата такса по утвърден образец от Министъра на околната среда и водите за разрешено ползване на воден обект за 2017 г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД.

Основната суровина, която дружеството използва за производството на електрическа енергия са лигнитните въглища добивани от „Мини Марица изток“ ЕАД в Източномаришкия енергиен комплекс. Въглищата се характеризират от една страна с високо сярно и пепелно съдържание и влажност, а от друга и с много ниска калоричност. Другата основна суровина е котелното гориво (мазут), което се използва за разпалване и поддържане на горивния процес.

Производственият процес е свързан с изгарянето на въглищата и мазута, в резултат на което в атмосферата се емитират парникови газове. Заради голямото количество изгаряни въглища и мазут централата отделя значителни количества парникови газове. Допълнително парникови газове се емитират и от процеса на сероочистване.

С Директива 2009/29/ЕО, изменяща Директива 2003/87/ЕО се въвежда концепцията за общностен, хармонизиран подход за разпределение на квоти през Третата фаза на Европейската схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове, която започва от 2013 г. и продължава до 2020 г. През този период общото правило е, че се предвижда пълно отдаване на търг на квотите за производството на електроенергия и преходна система за безплатно разпределение на квоти за останалите отрасли.

Република България отговаря на условията на член 10в, алинея 1 на пълния текст на Директива 2003/87/ЕО, което ѝ позволява използването на преходно постепенно разпределяне на безплатни квоти на енергийния сектор (с цел 100 % аукционни продажби през 2020 год.), при положение че средствата, отговарящи на пазарната стойност на безплатно разпределените квоти, ще бъдат инвестирани в създаването и модернизацията на инфраструктурата за чисти технологии. За тази цел бе изготвен Национален план за инвестиции.

Националният план за инвестиции е разработен въз основа на изискванията на Директива 2009/29/ЕО на Европейския парламент, съобразен със Съобщение на Комисията (2011/С 99/03), което се явява Указателен документ, относно възможността за прилагане на чл. 10в от Директива 2003/87/ЕО.

„ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД е включен в Националния план за инвестиции (НПИ) и очаква да получи безвъзмездно част от количества квоти за емисии на парникови газове – общо (.....) тона за периода 2013 – 2020г., което представлява около (.....) % от емитираните от централата количества.

Направеното разпределение на предвидените за отпускане максимални количества емисии на парникови газове по години е както следва:

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	общо
.....							

Въпреки предвидената в член 10 в възможност за безплатни квоти, „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД ще трябва да закупува над (.....)% от емитираните количества за периода 2013 – 2019 г.

През новия регулаторен период Дружеството очаква да емитира (.....) тона парникови газове. Очакваното количество безплатни квоти, които Дружеството очаква да получи от НПИ е в размер на (.....) тона, а останалите (.....) тона следва да закупи.

Към 31 декември 2017 г. Дружеството е отчетло провизии за недостиг на квоти за емисии на парникови газове в размер на (.....) t/CO₂, на стойност (.....) хил. лв. Количеството недостиг представлява разликата между реално емитираните и верифицирани количества и безвъзмездно предоставените по НПИ и останалите налични по сметката на дружеството в националния регистър към 09.03.2017 г. закупени количества квоти за 2017 г. Във връзка с взето решение от едноличния собственик на капитала на дружеството, „БЕХ“ ЕАД закупи и в последствие ще продаде необходимите на „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД квоти за парникови газове, необходими за покриване на задължението към Националния регистър за 2017 г. Стойността на провизиите е изчислена в съответствие с постигнатите от БЕХ ЕАД покупни цени на квотите до датата на съставяне на отчета и прогноза до окончателното закупуване на остатъка от необходимите количества.

Ценообразуващи елементи, включени в цената за разполагаемост

Условно постоянни разходи

Условно–постоянните разходи (УПР) включват пет основни подгрупи: разходи за заплати, разходи свързани с осигурителното законодателство, разходи за амортизации, разходи за ремонти и разходи пряко свързани с дейността по лицензията. Общата стойност на планираните постоянни разходи за новия ценови период възлиза на 242 501 хил.лв. Детайлна информация, относно планираните стойности по отделните групи разходи е представена в настоящото изложение. През новия ценови период, производствената програма на „ТЕЦ Марица изток“ ЕАД е разработена при спазване на нормативните изисквания за осигуряване на необходимото време за извършване на текущи планови ремонти. Разполагаемата мощност, която „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД може да реализира за производството на електрическа енергия, студен резерв и допълнителни услуги към ЕСО възлиза на 10 017 386 МВтч. Разпределението на разполагаемостта по отделни продукти, реализирани по регулирани и свободно договорени цени е както следва:

	Показатели	МВт*ч
1	Обща разполагаемост на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД в периода 01.07.2018 – 30.06.2019 г., в т.ч.:	10 017 386
1.1.	Студен резерв	
1.2.	Резерв за допълнителни услуги (ПР и ВР)	
1.3.	Нетна електрическа енергия	

1. Разходи за заплати (възнаграждения)

Планираните средства за работни заплати и осигуровки за новия ценови период възлизат на (.....) **хил.лв.** Средствата за работни заплати през новия ценови период намаляват с 1,6 % спрямо отчетените за 2017 г. Това кореспондира с предприетите мерки за оптимизиране на разходите, въпреки засиленото ангажиране на ремонтния персонал по изпълнение на дейностите, свързани с ремонта и поддръжката на съоръженията със собствени средства. През 2018/2019 година не се предвижда увеличение на основните работни заплати на персонала.

2. Разходи, свързани със социални осигуровки и надбавки

Разходите свързани със социални осигуровки възлизат на (.....) **хил.лв.**, като намалението при този тип разходи е -7,4% спрямо отчетната година и основно се дължи на редуцираните социални разходи.

3. Разходи за амортизации

Планираните разходи за амортизации през новия ценови период възлизат на (.....) хил.лв. Стойността на тази група разходи се запазва относително постоянна спрямо отчета за 2017 г. Разходите за амортизации на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД за 2017 г. възлизат на (.....) хил.лв., а **приложимата счетоводна политика за тяхното отчитане е съобразена с изискванията на КЕВР за прилагане на линеен метод на амортизация, спрямо полезния живот на активите.** Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

Сгради	10-25 години
Машини, съоръжения и оборудване	2-25 години
Транспортни средства	4-15 години
Други амортизируеми дълготрайни активи	2-7 години

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД изпълнява програма за модернизация на основните и спомагателни съоръжения, най-вече по отношение на проектите включени в Националния план за инвестиции, приет в изпълнение на Директива 2009/29/ЕО, изменяща Директива 2003/87/ЕО.

4. Разходи за ремонт

Ремонтната програма за 2018 г. е на стойност (.....) **хил. лв.** Завишението на очакваните разходи за ремонти в сравнение с отчетените през 2017 г. се дължи на планирани ремонти по основните производствени съоръжения и ремонти на новоизградените съоръжения с екологично предназначение (СОИ).

Подробна разбивка на ремонтната програма е дадена в отделно приложение.

5. Разходи, пряко свързани с дейността на лицензията :

Планираните разходи за новия ценови период възлизат на (.....) хил.лв., което спрямо отчетените през 2017 г. е намаление с – 6,0% или (.....) **хил.лв.** Планираното намаление е свързано с извършена вътрешна оптимизация на разходите, включени в тази група. Детайлната информация за видовете разходи планирани през новия ценови период е както следва:

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	МЯРКА	Отчет 2017год.	Прогноза 2018 год.
1	2	3	4	5
I	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	хил. лв.		
1	Разходи за заплати (възнаграждения)	хил. лв.		
2	Начисления, свързани с т.1, по действащото законодателство	хил. лв.		
2.1	осигурителни вноски	хил. лв.		
2.2	социални разходи	хил. лв.		
3	Разходи за амортизации	хил. лв.		
4	Разходи за ремонт	хил. лв.		
4.1	разходи за вложени машини, рез части и материали	хил. лв.		
4.2	проектно-проучвателни работи и външни услуги	хил. лв.		
4.3	строително-монтажни и ремонтни работи от външни услуги	хил. лв.		
5	Разходи, пряко свързани с дейността по лицензията	хил. лв.		

Разходи, свързани с нерегулираната дейност

Общата стойност на разходите, които съгласно действащата нормативна база не се включват като ценообразуващ елемент в цената за разполагаемост през новия регулаторен период възлизат на (.....) **хил.лв.**, като спрямо предходната година този тип разходи намалява значително. Намалението се дължи на разходите за провизии на квоти за емисии, които от (.....) хил.лв. намаляват на (.....)хил.лв. От останалите разходи включени в тази група, най-съществено значение имат разходите формиращи от преоценен резерв, плащанията свързани с 5% вноски върху приходите от продажби на електрическа енергия във Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ и разходите, свързани с провизии върху квоти за емисии.

Подробната структура на разходите, класифицирани като „непризнати“ за целите на ценообразуването, е както следва:

6	Разходи, свързани с нерегулираната дейност	Мярка		
6.1.	Санкции и неустойки държавни органи	хил. лв.		
6.2.	Неустойки по договори с контрагенти	хил. лв.		
6.3.	Разходи за ФСЕЕС	хил. лв.		
6.4.	Други нерегулирани дейности - спорт и култура	хил. лв.		
6.5.	Обезценки вземания съдебни дела	хил. лв.		
6.6.	Провизии за емисии квоти	хил. лв.		
6.7.	Разходи за данъци	хил. лв.		
6.8.	Разходи за дарения	хил. лв.		
6.9.	Разходи за лихви просрочени плащания	хил. лв.		
6.10.	Разходи за дохода при пенсиониране	хил. лв.		
6.11.	Разходи за брак и други несвързани разходи	хил. лв.		
6.12.	Разходи за балансираща енергия недостиг ЕСО	хил. лв.		
6.13.	Разходи за регулиране надолу ЕСО	хил. лв.		

Регулаторна база на активите и норма на възвръщаемост на капитала

Регулаторна база на активите

Изчислената регулаторна база на активите възлиза на (.....) **хил.лв.** Представена е и информация за разпределение на активите по блокове с № 1- 8.

Включеният Необходим оборотен капитал /НОК/ е изчислен в съответствие с т.24.2 от Указанията е приета минималната стойност, която може да се признае, а именно не по-висока стойност от 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за дейността/ите, като не се включват разходи за амортизации и са в размер на (.....) **хил.лв.**

В стойността на регулаторната база на активите не е включен преоценъчен резерв, в съответствие с Указанията за образуване на цените при производство на електрическа енергия при прилагане на метода на регулиране „норма на възвръщаемост на капитала”, приети от КЕВР.

Норма на възвръщаемост на капитала

Използваната норма на възвръщаемост на собствения капитал $НВ_{ск}$ за определяне на цената за разполагаемост е в размер на 3%. Тази стойност участва при формирането на среднопретеглената норма на възвръщаемост, която при съществуващата капиталова структура възлиза на (.....)% и остава непроменена спрямо текущия ценови период.

С решение № Ц – 18/01.07.2017 г. КЕВР определя следните основни принципи за формиране на среднопретеглената норма на възвръщаемост за дружествата в сектор топлоенергетика:

1. Норма на възвръщаемост на собствения капитал за всички дружества от сектора е в размер на 7%, и има за цел да осигури баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите, макроикономическата среда, специфичните условия на регулиране на дружествата, както и осигуряване на финансов ресурс за покриване на допълнителни невключени разходи, произтичащи от законови задължения.

2. Нормата възвръщаемост на привлечения капитал е средно претеглена величина от договорените годишни лихви на заемите и относителното тегло на съответния заем в общата сума на привлечения капитал, при пределна пазарна цена на привлечения капитал (.....)%, на основата на данни на БНБ към 31.12.2016 г. /Лихвен процент и обеми по салда по кредити в лева за сектори нефинансови предприятия/.

Тези принципи за формиране и определяне на нормата на възвръщаемост е приложена и спрямо дружества, използващи въглища като основно гориво като Сливен, Габрово, Брикел, Девен и Горна Оряховица, които използват въглища като основно гориво.

Представените аргументи по отношение на възвръщаемостта имат съществено значение при осигуряване на една сравнително стабилна обща ценова рамка, така че финансовата стабилност на дружеството да не бъде нарушена от бързо променящи се и динамични фактори, какъвто е промяната в цените на енергията на борсовите пазари – у нас и в страните от региона. Предложената норма на възвръщаемост не покрива вноските от 5% във Фонд Сигурност на електроенергийната система, които представляват допълнителни невключени разходи, произтичащи от законови задължения, съгласно регулаторната практика, приложена спрямо въглищните централи от сектор „Топлоенергетика“.

Въз основа на гореизложеното и на основание чл. 4 ал. 1 т. 1 от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия, предлагаме КЕВР да утвърди за периода от 01.07.2018 до 30.06.2019 година :

1. *Еднокомпонентна (пълна) цена на електрическа енергия – 98,75 лв./МВтч*

IV. Искане за компенсиране на разходи по чл. 35, ал. 2, т. 4 от Закона за енергетиката

Искането за признаване и компенсиране на разходи, необходими за поддържане и експлоатация на съоръжения, представляващи критична инфраструктура в енергетиката е изготвено като допълващ елемент към заявлението за цени. То е обусловено от прехода от регулиран към свободен пазар и необходимостта от осигуряване на финансова защита на енергийни предприятия, които изпълняват наложени задължения към обществото със Закона за енергетиката.

Като ключова енергийна мощност, „ТЕЦ „Марица изток 2“ ЕАД има принос за:

1. Осигуряване на сигурността при доставката на електрическа енергия за територията на Р България.
2. Осигуряване на производството на електрическа енергия от местни енергийни източници, съгласно Закона за енергетиката.

„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е най-голямата иновирана топлоелектрическа централа в България. Тя е една от четирите електроцентрали в комплекса „Марица изток“, който е разположен в югоизточната част на страната. Работи с местни лигнитни въглища, добивани в рудниците на „Мини Марица изток“ ЕАД. Централата се намира на 280 километра от София и на 60 километра от Стара Загора. Изградена е върху площ от 512 хектара в непосредствена близост до с. Радецки, а на изток от нея се намира язовир "Овчарица".

„ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД се състои от осем генериращи блока и всички те работят с изградени сероочистващи инсталации (СОИ) с ефективност над 94%. Преди инсталирането на новите съоръжения централата е с обща мощност от 1450 MW, но след извършените рехабилитации мощността достигна 1620 MW.

В периода 2002 - 2017 г. „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД е инвестирал огромен ресурс за обекти с екологично предназначение и производствени мощности възлизащ на над 1 млрд лева, като изцяло са подменени или рехабилитирани основни и спомагателни съоръжения.

При извършената рехабилитация по т.нар. “Японски проект” стартирал в края на 2005 г. със спирането на мощности, беше извършена рехабилитация на Блок № 1, който беше пуснат през месец август 2007 година. Като част от мащабната инвестиционна програма беше извършена подмяна на турбината на енергоблок № 2 и нейното въвеждане в експлоатация през месец ноември 2003 г. с което ресурса на съоръжението беше удължен с 25 години. През месец март 2009 г. са проведени 72-часови проби при експлоатационни условия на подменения генератор на Блок № 2 и блокът е включен в енергийната система с номинална мощност 165 MW, вследствие на което ресурса беше удължен с 25 години.

Блок №3 бе пуснат след рехабилитация през октомври 2008 г, заедно със СОИ за блокове 1 и 2 с полезен живот на експлоатация от 25 години. През декември същата година бе въведен в експлоатация и модернизираният блок 4. Шест месеца по-късно бе изградена и сероочистваща инсталация (СОИ) за блокове 3 и 4 **с полезен живот на експлоатация от 25 години.**

С подписването на акт 16 за етап 3 през месец април 2013 г. успешно приключи реализирането на проекта „Изграждане на сероочистваща инсталация на блокове 5 и 6“, като ресурса на съоръжението е 25 години.

Рехабилитацията на блок 5 и 7 в „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД доведе до реализирането на няколко основни за дружеството цели. Повишена беше общата електрическа мощност на централата, нейната ефективност и коефициентът ѝ на полезно действие. В същия мащаб дейности бе извършена рехабилитация на **блок 6 и 8, като също беше удължен ресурса на съоръженията с 25 години.**

Направените инвестиции гарантират гъвкавост на централата при осигуряване на резерв за електроенергийната система на Република България и обезпечаване на националния електроенергиен баланс.

С Решение № 755 на Министерския съвет от 21.09.2004 г. топлоелектрическата централа е включена в списъка на стратегическите обекти от национално значение в сектор „Енергетика“, а с Постановление № 181 на Министерския съвет от 20.07.2009 г. е определена като стратегически обект от значение за националната сигурност. Тя е ключов елемент на електроенергийната система (ЕЕС), като осигурява както основен товар за консумация, така и пълноценно участие в регулирането на

честотата на напрежението в системата при най-ниска себестойност между останалите топлоелектроцентрали. „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД е единствената централа, която има връзка с трите нива на напрежение на ЕЕС на Република България - 110, 220 и 400 kV, което я прави основен фактор за устойчивата работа на ЕЕС, за ограничаване на разпространението на тежки аварии и подпомагане бързото възстановяване на системата.

Участие на „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД при възстановяване на електроенергийната система по причина настъпване на тежки аварии в системата.

При тежки аварии е възможно частично или пълно разпадане на ЕЕС и загуба на собствени нужди на термичните централи.

Тъй като не могат да бъдат предвидени всички възможни варианти на системни аварии, има разработен план за възстановяване на ЕЕС след тежки аварии, който обхваща началните действия при пълно разпадане на системата, като се преминава през следните етапи:

- Осигуряване на аварийна помощ от съседни ЕЕС.
- Разширяване на районите около термичните централи, запазили собствените си нужди и отделили се като „острови”.
- Пускане на стартови ВЕЦ на коридорите.
- Изграждане на коридори за осигуряване на собствени нужди на възлови термични централи.
- Разширяване на коридорите около централите за осигуряване на постепенно натоварване.
- Свързване на районите и възстановяване на преносната мрежа.

Възстановяването на работата на електроенергийната система, чрез ефективно използване на мощностите на „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД се извършва успешно защото:

- *На всички блокове са направени успешни опити за „хвърляне” на товар и запазване на блока да работи за собствени нужди.*
- В реални условия, дори всички работещи блокове да не успеят да останат да работят за собствени нужди, поради гъвкавостта на схемата за собствени нужди на централата с определени превключвания може да се осигури достатъчно товар на останалите в работа блокове или блок, така че да работи стабилно до изграждане на коридор и синхронизиране с коридора.
- *При пълна загуба на собствени нужди, в списъка с възловите термични централи, на които трябва да бъде осигурено напрежение от коридор, „ТЕЦ Марица изток 2” ЕАД е на първо място. Предвидени са три варианта за изграждане на коридор, в зависимост от това възможно ли е помощ от съседни ЕЕС, текущото състояние на мрежата, водните централи и котлите на язовирите.*

Коридорите са следните:

Коридор 1: От ВЕЦ „Студен кладенец”

Коридор 2: От ВЕЦ „Пещера” (ПАВЕЦ „Орфей”)

Коридор 3: От Подстанция „Добруджа”

При коридор 1 и 2 „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД чака напрежение по изводи „Сила“ или „Светлина“, а за разширяване на коридора подава напрежение на подстанция „Добруджа“ по извод „Камчия“.

При коридор 3 „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД чака напрежение по извод „Камчия“ от подстанция „Добруджа“ и за разширяване на коридора подава напрежение за ТЕЦ „Контур Глобал“ по извод „Овчарица“.

При възстановяване на ЕЕС „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД подава напрежение на подстанция „Добруджа“ по извод „Камчия“ и подава напрежение за ТЕЦ „Контур Глобал“ по извод „Овчарица“. След което следва Свързване на районите и възстановяване на преносната мрежа.

Производство на електрическа енергия през 2017 г., в условията на преход от регулиран към свободен пазар.

Прилаганият метод за регулиране по отношение на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД е „норма на възвръщаемост“ и **изглежда приемлив и приложим единствено при напълно регулиран пазар**, когато централата реализира цялото си производство по фиксирани от регулатора цени. По този начин, регулаторът изпълнява функцията си да осигури справедливост и да балансира приходите на енергийните предприятия по начин, който не нарушава интересите на потребителите.

В хипотезата на напълно регулиран пазар, чрез цените за разполагаемост и енергия ТЕЦ „Марица изток 2“ ЕАД получава утвърдена от регулатора ценова рамка, която има за цел да осигури финансовата стабилност на централата, която включва и изпълнение на наложените задължения към обществото като критична инфраструктура, както и изпълнение на задълженията за производство на електрическа енергия от местни енергийни източници, съгласно енергийната стратегия на страната, утвърдена от Министъра на енергетиката. **Централата изпълнява функцията още на регулираща мощност, която се използва ежедневно, т.е. не може да бъде третирана като резервна мощност, която можем да използваме няколко пъти в годината.**

Либерализацията на пазара на електрическа енергия е свързана с възможността, произвежданата електрическа енергия у нас да се търгува на пазарен принцип. Но задълженията към обществото, които има „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД не могат да бъдат изпълнявани и финансирани на пазарен принцип. **Тези задължения са вменени със Закона за енергетиката** и централата е длъжна да ги изпълнява.

Предвид изложеното по-горе, отново бихме искали да обърнем внимание, че когато говорим за енергийна сигурност и гарантиране на снабдяването с електрическа енергия, не можем да се позоваме единствено на статистически данни за възникнали тежки аварии и предприети действия за тяхното отстраняване, съгласно текстовете предвидени в Правилата за управление на електроенергийната система (ПУЕЕС). Грижата за енергийната сигурност, като стратегическа инфраструктура е непрекъснат процес и оценката за нейния успех е наличието на непрекъснати енергийни доставки за всички потребители на територията на Р България. Ето защо, е необходимо чрез адекватни действия, законодателят и енергийният регулатор да осигурят плавен преход за адаптиране на националната ни енергийна система, в изпълнение на изискванията на четвъртия енергиен пакет, като се използват наличните ресурси за гарантиране сигурността на енергийните доставки.

Остойностяването на разходите, породени от наложени задължения към обществото и отделянето им в отделна ценова компонента, или включването им в цената за задължения към обществото, имат за цел да осигурят единствено безопасната техническа експлоатация на съществуващите съоръжения на централа с оглед гарантиране на енергийните доставки. Те не носят възвръщаемост за централата, както и не поставят дружеството в по-благоприятно положение спрямо всички други производители на електрическа енергия. В този смисъл, регулирането на постоянните разходи на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, чрез отделен ценови компонент или чрез цената за задължения към обществото ще бъде напълно в съответствие с духа на националното и европейското законодателство.

Анализът на отчетените технико-икономически показатели за 2017 г. и утвърдената ценова регулаторна рамка на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД могат да послужат за остойностяване на необходимите средства за поддържане в техническа изправност на основните производствени съоръжения в съответствие с чл. 35, ал. 2 от ЗЕ, както и да послужат за коригиране на неефективната нормативна и регулаторна среда, която нарушава и застрашава нейната финансова и физическа сигурност.

Преки последствия върху финансовата сигурност на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД имат и разпоредбите в Закона за енергетиката, които задължават системният оператор да провежда тръжна процедура за осигуряване на задължителен студен резерв за електроенергийната система, съобразявайки се с утвърдената ценова рамка за този вид системни услуги чрез цената за достъп. Наложената пределна стойност на разходите за студен резерв в размер на **10 лв./МВтч** като мярка е неефективна, тъй като нечита вида и структурата на производствените мощности в страната. Избраният регулаторен подход създава условия за неравнопоставеност между отделните производители, тъй като на практика не съществува възможност за класиране на офертни предложения над поставената от КЕВР пределна ценова граница. В тази връзка, бихме искали да обърнем внимание, че **пълната разполагаема мощност на ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД, в т.ч. и блоковете, които се предоставят на системния оператор за гарантиране на студения резерв са класифицирани като критична инфраструктура, със значение за енергийната сигурност на система и се нуждаят от техническа поддръжка, която най-лесно може да бъде остойностена чрез цената за разполагаемост. Тя включва условно-постоянни разходи – разходи за възнаграждения за персонала, които поддържат съоръженията, разходи за текущи и основни ремонти, застраховки, амортизации и др. Тези разходи би следвало да се възстановяват чрез регулираните цени, тъй като правилната експлоатация на съоръженията е в пряка връзка с гарантиране на доставките на електрическа енергия в страната и имат стратегическо значение за сигурността на България.**

Предприемането на регулаторни действия за гарантиране сигурността на доставките за потребителите на електрическа енергия в страната са в пълно съответствие с Основните насоки за страните членки на ЕС, които следва да изпълнят целите си в рамките на общата енергийна политика за постигане на конкурентоспособност, устойчиво развитие и сигурност на енергийните доставки. Ето защо считаме, че КЕВР трябва да преразгледа начинът, по който формира цената за разполагаемост на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, като елемент от пълната регулирана цена на дружеството, както и да бъде приета методология за компенсиране на разходи, породени от наложени задължения към

обществото във връзка с осигуряването на студен резерв и допълнителни системни услуги (първично и вторично регулиране).

В таблицата по-долу е представена детайлна информация за структурата на разходите, реализирани през 2017 г., които съгласно действащата нормативна уредба участват при формиране на цената за разполагаемост на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, респективно като ценови елемент участват при формирането на пълната цена на дружеството и остават некомпенсирани, съгласно изискванията на чл. 35, ал. 2, т. 4 от Закона за енергетиката. Пълната стойност на отчетените разходи от „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, породени от наложени задължения към обществото през 2017 г. е **85 974 хил.лв.**

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	МЯРКА	Отчетени постоянни разходи за 2017 г.	Разходи, заявени за компенсиране по чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ за 2017 г.
1	2	3	4	5
I	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	хил. лв.		85 974
1	Разходи за заплати (възнаграждения)	хил. лв.		
2	Начисления, свързани с т.1, по действащото законодателство	хил. лв.		
2.1	осигурителни вноски	хил. лв.		
2.2	социални разходи	хил. лв.		
3	Разходи за амортизации	хил. лв.		
4	Разходи за ремонт	хил. лв.		
4.1	разходи за вложени машини, рез части и материали	хил. лв.		
4.2	проектно-проучвателни работи и външни услуги	хил. лв.		
4.3	строително-монтажни и ремонтни работи от външни услуги	хил. лв.		
5	Разходи, пряко свързани с дейността по лицензията	хил. лв.		
5.1.	Горива за автотранспорт	хил. лв.		
5.2.	Работно облекло	хил. лв.		
5.3.	Канцеларски материали	хил. лв.		
5.4.	Материали за текущо поддържане	хил. лв.		
5.5.	Застраховки	хил. лв.		
5.6.	Местни данъци и такси, акциз	хил. лв.		
5.7.	Пощенски разходи, телефони и абонаменти	хил. лв.		
5.8.	Абонаментно поддържане	хил. лв.		
5.9.	Въоръжена и противопожарна охрана	хил. лв.		
5.10.	Наеми	хил. лв.		
5.11.	Проверка на уреди/услуги тек. поддържане/	хил. лв.		
5.12.	Съдебни разходи	хил. лв.		
5.13.	Експертни и одиторски разходи	хил. лв.		
5.14.	Вода, отопление и осветление	хил. лв.		
5.15.	Такси лиценз	хил. лв.		
5.16.	Такси организиран борсов пазар	хил. лв.		
5.17.	Безплатна предпазна храна съгласно нормативен акт	хил. лв.		
5.18.	Охрана на труда	хил. лв.		
5.19.	Служебни карти/превоз на персонала/	хил. лв.		
5.20.	Командировки	хил. лв.		

През новия ценови период от 01.07.2018 -30.06.2019 г. изпълнението на посочената в ценовото заявление производствена програма – доставка на електрическа енергия за регулиран пазар, предоставяне на студен резерв и допълнителни услуги, отново не покрива пълният производствен капацитет на централата, на базата на който се определят регулираните цени.

В тази връзка, **прогнозната стойност на некомпенсираните постоянни разходи за същия период се очаква да достигне до 91 941 хил.лв.** В таблицата по-долу е представена детайлна информация за групите и видовете разходи, подлежащи на компенсиране по чл. 35, ал. 2, т. 4:

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	МЯРКА	Прогноза стойност на постоянните разходи от 01.07.2018- 30.06.2019	Разходи, подлежащи на компенсиране по чл. 35 от ЗЕ
1	2	3	5	6
I	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	хил. лв.		91 941
1	Разходи за заплати (възнаграждения)	хил. лв.		
2	Начисления, свързани с т.1, по действащото законодателство	хил. лв.		
2.1	осигурителни вноски	хил. лв.		
2.2	социални разходи	хил. лв.		
3	Разходи за амортизации	хил. лв.		
4	Разходи за ремонт	хил. лв.		
4.1	разходи за вложени машини, рез части и материали	хил. лв.		
4.2	проектно-проучвателни работи и външни услуги	хил. лв.		
4.3	строително-монтажни и ремонтни работи от външни услуги	хил. лв.		
5	Разходи, пряко свързани с дейността по лицензията	хил. лв.		
5.1.	Горива за автотранспорт	хил. лв.		
5.2.	Работно облекло	хил. лв.		
5.3.	Канцеларски материали	хил. лв.		
5.4.	Материали за текущо поддържане	хил. лв.		
5.5.	Застраховки	хил. лв.		
5.6.	Местни данъци и такси, акциз	хил. лв.		
5.7.	Пощенски разходи, телефони и абонаменти	хил. лв.		
5.8.	Абонаментно поддържане	хил. лв.		
5.9.	Въоръжена и противопожарна охрана	хил. лв.		
5.10.	Наеми	хил. лв.		
5.11.	Проверка на уреди/услуги тек. поддържане/	хил. лв.		
5.12.	Експертни и одиторски разходи	хил. лв.		
5.13.	Вода, отопление и осветление	хил. лв.		
5.14.	Такси лиценз	хил. лв.		
5.15.	Такси организиран борсов пазар БНЕБ	хил. лв.		
5.16.	Безплатна предпазна храна съгласно нормативен акт	хил. лв.		
5.17.	Охрана на труда	хил. лв.		
5.18.	Служебни карти/превоз на персонала/	хил. лв.		
5.19.	Командировки	хил. лв.		

Анализът на отчетните данни за предходните отчетни периоди, също потвърждава наличието на некомпенсирани постоянни разходи, изразходвани за поддържане на централата в техническа изправност, с оглед изпълнение на функциите на стратегическа критична инфраструктура за енергийната система на страната.

Към настоящия момент ТЕЦ“Марица изток 2“ЕАД е за периода 2015 - 2017 г. е отчетла **286 192 хил.лв.** некомпенсирани разходи, породени от наложени задължения към обществото, като некомпенсираните разходи за 2016 г. и 2015 г. бяха заявени пред КЕВР със заявления, съответно вх. № Е-13-12-8/31.03.2017 г. и вх. № Е-13-12-6/31.03.2016 г.

През 2015 г. те са в размер на 78 279 хил.лв., а за 2016 г. – 121 939 хил.лв. Данни за натрупаните разходи за съответните отчетни периоди са както следва:

Некомпенсирани разходи по чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ за 2015 г., в хил.лв.:

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	МЯРКА	Отчет 2015год.	Разходи, подлежащи на компенсиране по чл. 35 от ЗЕ
1	2	3	4	5
I	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	хил. лв.		78 279
1	Разходи за заплати (възнаграждения)	хил. лв.		
2	Начисления, свързани с т.1, по действащото законодателство	хил. лв.		
2.1	осигурителни вноски	хил. лв.		
2.2	социални разходи	хил. лв.		
3	Разходи за амортизации	хил. лв.		
4	Разходи за ремонт	хил. лв.		
4.1	разходи за вложени машини, рез части и материали	хил. лв.		
4.2	проектно-проучвателни работи и външни услуги	хил. лв.		
4.3	строително-монтажни и ремонтни работи от външни услуги	хил. лв.		
5	Разходи, пряко свързани с дейността по лицензията	хил. лв.		
5.1.	Горива за автотранспорт	хил. лв.		
5.2.	Работно облекло	хил. лв.		
5.3.	Канцеларски материали	хил. лв.		
5.4.	Материали за текущо поддържане	хил. лв.		
5.5.	Застраховки	хил. лв.		
5.6.	Местни данъци и такси, акциз	хил. лв.		
5.7.	Пощенски разходи, телефони и абонаменти	хил. лв.		
5.8.	Абонаментно поддържане	хил. лв.		
5.9.	Въоръжена и противопожарна охрана	хил. лв.		
5.10.	Наеми	хил. лв.		
5.11.	Проверка на уреди/услуги тек. поддържане/	хил. лв.		
5.12.	Експертни и одиторски разходи	хил. лв.		
5.13.	Вода, отопление и осветление	хил. лв.		
5.14.	Такси лиценз	хил. лв.		
5.15.	Безплатна предпазна храна съгласно нормативен акт	хил. лв.		
5.16.	Охрана на труда	хил. лв.		
5.17.	Служебни карти/превоз на персонала/	хил. лв.		
5.18.	Командировки	хил. лв.		
5.19.	Съдебни разходи	хил. лв.		

Некомпенсирани разходи, по чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ за 2016 г., в хил.лв.:

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	МЯРКА	Отчет 2016год.	Разходи, подлежащи на компенсиране по чл. 35 от ЗЕ
1	2	3	4	5
I	УСЛОВНО-ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ	хил. лв.		121 939
1	Разходи за заплати (възнаграждения)	хил. лв.		
2	Начисления, свързани с т.1, по действащото законодателство	хил. лв.		
2.1	осигурителни вноски	хил. лв.		
2.2	социални разходи	хил. лв.		
3	Разходи за амортизации	хил. лв.		
4	Разходи за ремонт	хил. лв.		
4.1	разходи за вложени машини, рез части и материали	хил. лв.		
4.2	проектно-проучвателни работи и външни услуги	хил. лв.		
4.3	строително-монтажни и ремонтни работи от външни услуги	хил. лв.		
5	Разходи, пряко свързани с дейността по лицензията	хил. лв.		
5.1.	Горива за автотранспорт	хил. лв.		
5.2.	Работно облекло	хил. лв.		
5.3.	Канцеларски материали	хил. лв.		
5.4.	Материали за текущо поддържане	хил. лв.		
5.5.	Застраховки	хил. лв.		
5.6.	Местни данъци и такси, акциз	хил. лв.		
5.7.	Пощенски разходи, телефони и абонаменти	хил. лв.		
5.8.	Абонаментно поддържане	хил. лв.		
5.9.	Въоръжена и противопожарна охрана	хил. лв.		
5.10.	Наеми	хил. лв.		
5.11.	Проверка на уреди/услуги тек. поддържане/	хил. лв.		
5.12.	Съдебни разходи	хил. лв.		
5.13.	Експертни и одиторски разходи	хил. лв.		
5.14.	Вода, отопление и осветление	хил. лв.		
5.15.	Такси лиценз	хил. лв.		
5.16.	Безплатна предпазна храна съгласно нормативен акт	хил. лв.		
5.17.	Охрана на труда	хил. лв.		
5.18.	Служебни карти/превоз на персонала/	хил. лв.		
5.19.	Командировки	хил. лв.		

В резултат на изложеното до тук, установената сума на отчетените и не компенсирани разходи, породени от наложени задължения към обществото в периода 2015-2017 г. на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД възлизат общо на 286 192 хил.лв. За новия регулаторен период същите се очаква да достигнат до 91 941 хил.лв., или общата стойност на некомпенсираните разходи в края на новия ценови период ще достигне 378 133 хил.лв. Обобщените данни по години са както следва:

Некомпенсирувани разходи по години в хил.лв.	2015	2016	2017	2018-2019
Разходи свързани с задължения към обществото, съгл. чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ	78 279	121 939	85 974	91 941

Прилагането на компенсаторен механизъм за разходи, които не могат да бъдат възстановени при преход от регулиран към либерализиран пазар на електрическа енергия е регламентиран в Закона за енергетиката, където се предвижда, че енергийните предприятия могат да предявят искане за компенсиране на разходи, породени от наложени задължения към обществото. Към тази група разходи принадлежат и разходите, свързани с експлоатацията на обекти, представляващи критична инфраструктура в енергетиката. Компенсирането на тези разходи се извършва чрез „Цена за задължения към обществото“, като в правомощията на КЕВР е да извърши анализ и оценка на нивото на предявените от енергийните предприятия разходи.

Правно основание за признаване на разходи по чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ, като част от цената за „задължения към обществото“

Нормативна база

Директива 2008/114/ЕС регламентира основните ангажименти и дейности в сферата на задълженията на страната ни по отношение на съществуващата енергийна критична инфраструктура, която е от значение за енергийната сигурност, а също и от национално значение за сектор „Енергетика“. Заложените нормативни разпоредби ясно регламентират подсекторите, респективно обектите, които подлежат на специален режим на управление, а именно:

Подсектор „Електроенергия“ – включват се производството на електрическа и топлинна енергия, преносът на електроенергия, хидроенергийни производствени мощности – ВЕЦ и ПАВЕЦ, други хидроенергийни обекти – язовири, чиято надеждна експлоатация има за цел да предотврати сериозни кризисни ситуации, които могат да застрашат живота и здравето на населението;

• **Подсектор – Природен газ** – включва пренос, доставка и съхранение на природен газ;

• **Подсектор – Нефт** – включва преработка, обработка на нефт и нефтопродукти, доставка, пренос и съхранение на нефт и нефтопродукти.

Специализираната действаща законова и подзаконова нормативна уредба, регламентираща задълженията, свързани с експлоатация на енергийни обекти представляващи критична инфраструктура има следния обхват:

- Закон за енергетиката
- Закон за защита при бедствия
- Закон за задължителните запаси от нефт и нефтопродукти
- Закон за държавните резерви и военно временни запаси
- ПМС № 18 от 01.02.2011 г. за означаване на обектите представляващи енергийна критична инфраструктура и мерките за тяхната защита;
- ПМС № 181 от 20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти, от значение за националната сигурност;
- ПМС № 755 от 21.09.2004 г. за утвърждаване на Списъка на стратегическите обекти от национално значение в енергетиката;
- Указания на ДАНС за определяне на зоните за сигурност и др.

С ПМС 755 от 21.09.2004 г. и ПМС № 181/2009 г. е определен списък на обектите в различните сектори, които покриват критериите за класифицирането им като „критична инфраструктура“, а също представляват обекти със значение за националната сигурност. В сектор „V. Енергетика“, като стратегическа дейност в т. 1.1. е определено и Производството на електроенергия, съхранение на отпадъци от отработено ядрено гориво и добив на въглища (ПМС 181/2009). В т. 2 са определени и обектите, които се ползват със специален статут, а именно:

„2.1. АЕЦ Козлодуй

2.2. АЕЦ Белене

2.3. Комплекс Марица Изток, в състав: „Мини Марица изток“ ЕАД, с рудници „Трояново 1“, „Трояново север“ и „Трояново 3“; „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 1“ и „ТЕЦ Марица Изток 3“.“

Предвид, изложеното до тук **„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД** внася за разглеждане в **КЕВР** искане за признаване и компенсиране на разходи на основание чл. 35, ал. 2, т. 4, необходими за осигуряване на надеждната експлоатация на обект, представляващ „критична инфраструктура“ и имащ значение за националната сигурност на страната. **Обща стойност на исканата компенсация е в размер на 378 133 хил.лв. и обхваща отчетени постоянни разходи за 2015 - 2017 г., както и постоянни разходи, включени в заявената ценова рамка за новия регулаторен период 01.07.2018 – 30.06.2019 г.**

Компенсирането на част от постоянните разходи на дружеството по чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ, чрез включването им в „Цената за задължения към обществото“ ще осигури необходимия финансов ресурс за осигуряване на надеждната експлоатация на съоръженията, така че да бъде в състояние да изпълнява своите основни функции, свързани с поддържане на енергийната сигурност на страната, **с оглед гарантиране на непрекъснатост на снабдяването с електрическа енергия на всички потребители.** Като част от критичната инфраструктура в енергетиката, „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД има основно значение за балансиране и регулиране на напрежението, както и за осигуряване снабдяване с електрическа енергия до краен потребител.

Настоящото искане е изготвено, във връзка с прилагане на разпоредбите на Закона за енергетиката, във връзка с експлоатацията на съоръжения представляващи стратегическа критична инфраструктура и гарантиране доставките на електрическа енергия в страната.

Преструктурирането на приходите от дейността, чрез приходи от „Цена за задължения към обществото“ ще се извърши поэтапното преминаване към напълно либерализиран пазар на енергия, каквото е изискването на националното и европейското законодателство.

Въз основа на гореизложеното и на основание чл. 35, ал. 2, т. 4 от Закона за енергетиката, предлагаме КЕВР да определи компенсиране на част от постоянните разходи отчетени през 2015 г., 2016 г., 2017 г. както и такива, които ще възникнат от определянето на нова квота на „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, след утвърждаване на пълната цена на електрическата енергия за новия ценови период от 01.07.2018 до 30.06.2019 г. В тази връзка, представяме нашето искане за избор на компенсаторен механизъм чрез „Цена за задължения към обществото“, както следва:

- 1.1. *Обща стойност на заявените разходи за компенсиране по чл. 35, ал. 2, т. 4 от ЗЕ – 378 133 (триста седемдесет и осем милиона сто тридесет и три хиляди) хил. лева, в т.ч.:*
 - 1.1.1. *Отчетени некомпенсирани разходи за 2015 г. – 78 279 (седемдесет и осем милиона двеста седемдесет и девет хиляди) хил. лева.*
 - 1.1.2. *Отчетени некомпенсирани разходи за 2016 г.- 121 939 (сто двадесет и един милиона деветстотин тридесет и девет хиляди) хил. лева.*
 - 1.1.3. *Отчетени некомпенсирани разходи за 2017 г. – 85 974 (осемдесет и пет милиона деветстотин седемдесет и четири хиляди) хил. лв.*
 - 1.1.4. *Разходи, които ще подлежат на компенсиране в резултат на утвърждаване на квота и пълна цена за електрическа енергия за периода 01.07.2018-30.06.2019 г. – 91 941 (деветдесет и един милиона деветстотин четиридесет и една хиляди) хил. лв.*

*С уважение,
инж. Живко Димитров Динчев - Изпълнителен Директор*